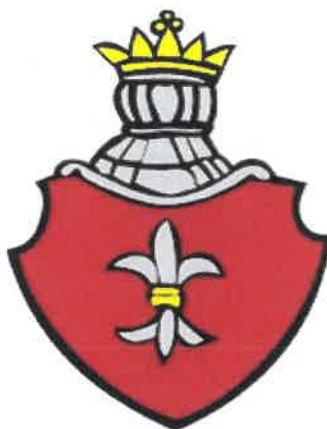

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Kampinosie za 2017 rok

Kampinos, marzec 2018 rok

Pomoc społeczna, jako instytucja polityki społecznej państwa, została powołana po to, żeby osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, poprzez własne

zaangażowanie i współpracę z jednostkami do tego powołanymi, zmierzały w kierunku poprawy własnego życia i integracji ze społeczeństwem.

Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy. Realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym i zlecone Gminie w zakresie pomocy społecznej. Gmina realizując zadania z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę.

Zgodnie z polskim prawodawstwem większość działań pomocowych lokalizowanych jest na poziomie Gminy, a Ośrodki Pomocy Społecznej można uznać za podstawowe źródło wsparcia dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Ośrodki zajmują się między innymi wypłacaniem świadczeń pieniężnych, udzielaniem wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz wspomaganie własnych inicjatyw osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Ośrodek nie jest już tylko instytucją wypłacającą świadczenia pieniężne, a staje się narzędziem do budowania aktywnej polityki społecznej na poziomie lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia niepieniężnego, które skutecznie przyczynia się do usamodzielniania rodzin i przeciwdziałania ich marginalizacji.

Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Kampinosie określa: Statut Ośrodka, ustawy oraz akty wykonawcze.

W 2017 r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające w szczególności z poniższych ustaw:

- ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.);
- ustawę z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1952 ze zm.);
- ustawę z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 489 z późn. zm.);
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 697 ze zm.);
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r., o dodatkach mieszkaniowych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 180 ze zm.);
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1938 ze zm.);
- Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. Poz. 1024 z 2013 r.)

-ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn. Dz. U poz. 1065 z 2017 r)

- ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1832 ze zm.);

- ustawę z dnia 11 lutego 2016 r., o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (500+), (Dz. U. z 2017 r., poz. 1851)

Struktura Ośrodka:

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 Ustawy o pomocy społecznej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. w Ośrodku zatrudnionych jest 6 osób (5 i ½ etatu) , w tym kierownik, 3 pracowników socjalnych (2 i ½ etatu, zgodnie z art.110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników), księgowa i pracownik ds. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawczego 500+.

Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie wykształcenie kierunkowe. Dla realizacji celów i zadań pomocy społecznej w ramach umów cywilno- prawnych zatrudnialiśmy: asystenta rodziny, doradcę rodzinnego i psychologa. We współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy zatrudnialiśmy 5 osób (formy pracy: staż i roboty publiczne) osoby te wykonywały pracę w Świetlicy Środowiskowej „Lipa” z Oddziałami Specjalistycznymi, jako wsparcie przy realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Z uwagi na konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego pracownicy OPS w 2017 r., uczestniczyli w szkoleniach i kursach specjalistycznych (na szkolenia wydano 10 200 zł w tym 5 000zł z KFS), z zakresu:

- świadczenia rodzinne 2017– nowelizacja;
- wdrożenia rządowego programu „Rodzina 500 plus”;
- z zakresu kpa;
- kurs archiwalno-administracyjny;
- gospodarka finansowa OPS;
- z zakresu ustawy o zdrowiu publicznym.

Budżet Ośrodka w 2017 r. to: 4 814 948,00 zł

w tym:

- środki finansowe od wojewody **4 153 104,00 zł.**

- środki z budżetu gminy **661 844,00 zł.**

z podziałem na:

- utrzymanie Ośrodka **538 908,00 zł.**

(wynagrodzenie, koszt asystenta rodziny, obsługa, szkolenia, porto, usługi, materiały i itp.).

- koszty świadczeń **4 276 040,00 zł.**

(zasiłki stałe, okresowe, celowe, dożywianie, Domy Pomocy Społecznej, schronienie, piecza zastępcza, rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, dodatki mieszkaniowe, prace społecznie użyteczne, świadczenia rodzinne i dodatki, świadczenia alimentacyjne, świadczenia wychowawcze).

Finansowanie

Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Kampinosie, finansowane są ze środków budżetu gminy (zadania własne) i budżetu państwa (zadania zlecone).

Zadania własne

zgodnie z Art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad

długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;

10. praca socjalna;

11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;

13. dożywianie dzieci;

14. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;

15. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;

16. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z ZK;

17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;

18. utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;

19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;

20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Do zadań własnych gminy o charakterze fakultatywnym należy:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;

2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;

3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;

4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Zadania zlecone:

Zgodnie z art. 18 Ustawy o pomocy społecznej do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną;

3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w Art. 5a;

6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP;

7. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Zgodnie z art. 176 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
  - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo –terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

I. Świadczenia z pomocy społecznej

W 2017 r., z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i świadczeń w naturze skorzystały łącznie 111 rodziny (250 osób w rodzinach) z terenu Gminy Kampinos którym wydano 349 decyzji. Szczegółowy katalog powodów przyznania pomocy rodzinom w 2017 roku przedstawia poniższa tabela.

Tab. 1 Główne powody przyznania pomocy rodzinom w 2017 roku

Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin/osób	2017 rok Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	94
Bezdomność	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19
w tym: wielodzietność	17
Bezrobocie	49
Niepełnosprawność	61
Długotrwała lub ciężka choroba	50
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	78
w tym: rodziny niepełne	46
rodziny wielodzietne	33

Przemoc w rodzinie	6
Alkoholizm	46
Narkomania	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1
Zdarzenie losowe	4
Sytuacja kryzysowa	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0

Kryterium dochodowe dla osoby samotnej wynosi 634,00 zł netto, a dla osoby w rodzinie 514,00 zł netto na osobę.

Pomoc finansowa udzielana jest na podstawie decyzji administracyjnej po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i zebraniu wszystkich dokumentów w sprawie które, każdorazowo ustala pracownik socjalny. Łącznie przyznano 259 057,00zł:

- zasiłki stałe - otrzymywało 16 osób (16 rodzin - 25osób w rodzinach), w tym za 13 osób były opłacane składki na ubezpieczenie zdrowotne;
łączna kwota to 83 483,00 zł.

- zasiłki okresowe przyznawano 13 osobom (25 osoby w rodzinie);
łączna kwota to 10 705,00 zł.

- zasiłki celowe i w naturze otrzymywało 76 osób, w tym 6 osób otrzymało zasiłki specjalne;
łączna kwota to 162 297,00 zł. (w tym: przygotowano 18 świątecznych paczek żywnościowych)

- sprawienie pogrzebu dla 2 osób, kwota 2 572,00 zł.

- w okresie przedświątecznym pracownicy OPS wzięli udział w kwalifikowaniu dzieci do otrzymania pomocy

II. Dożywianie

W ramach realizacji programu „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”, którego celem jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym. Ośrodek realizował działania udzielając świadczenia w formie: posiłku (obiady dla dzieci), świadczenia pieniężnego na żywność albo w postaci produktów żywnościowych. Powyższą formą pomocy objęto 136 osób na ogólną kwotę 146 687,00 zł., w tym 87 000,00 zł. środki od wojewody.

Formy pomocy:

- zasiłki w formie świadczenia pieniężnego na żywność - 119 osoby – kwota świadczeń 113 280,00 zł.

- pomoc w formie posiłku otrzymały 54 osoby, w tym 41 osób, to dzieci w wieku do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – wydatkowana kwota 28 567,00 zł.

- paczki żywnościowe z Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, otrzymało 9 rodzin – wydatkowana kwota 1800 zł.

III. Domy Pomocy Społecznej i schronienie

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a której nie można zapewnić opieki w innej formie, przysługuje::

- umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej - za 4 osoby były ponoszone koszty pobytu w placówce w wys. 70 771,00 zł.
- schronienie - za 2 osoby opłacane było schronienie, na które wydano: 6 496,75 zł.

Koszt gminy za mieszkańca domu to różnica pomiędzy średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby do tego zobowiązane t. j. 70% z dochodu osoby umieszczonej, oraz kwoty od osób zobowiązanych do alimentacji na rzecz mieszkańca DPS.

IV. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, może rodzinie przydzielić asystenta rodziny. Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną ustala się zakres pomocy, jaka powinna być udzielona.

Asystent prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do współdziałania, w realizacji ustalonego planu pracy. Praca z rodziną prowadzona jest również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną (rodzina zastępcza, placówka całodobowa).

Wsparcie w postaci asystenta, ma na celu doprowadzenie rodziny do osiągnięcia stabilizacji życiowej, na takim poziomie, aby dzieci mogły bezpiecznie w niej funkcjonować.

- w minionym roku opieką asystenta, objęta były dwie rodziny (z 6 dzieci) – koszt asystenta, to 11 276,16 zł., w tym otrzymaliśmy dotację w wys. 4 500 zł.

Zgodnie z zapisem art. 191 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej ośrodek ponosił koszty za 8 dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo wychowawczej i pieczy zastępczej łączny koszt to 69 810,76 zł w tym:

- za 6 dzieci w rodzinie zastępczej (wydana kwota 16 806,23zł)
- za 2 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych (wydana kwota to 53 004,53)

W 2017 r. jedno dziecko trafiło do pieczy zastępczej w tym do rodziny biologicznej (babcia).

Zgodnie z przepisami, w pierwszym roku pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, w pierwszym roku pobytu dziecka w placówce gmina opłaca 10% kosztów pobytu, w drugim roku 30% kosztów, w trzecim i kolejnych latach 50% kosztów.

V. Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożyła na gminę obowiązek powołania zespołów interdyscyplinarnych. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, posiadających wiedzę, umiejętności i możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania, mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałaniu zjawisku przemocy na terenie Gminy Kampinos.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Kampinosie wchodzi przedstawiciele z następujących instytucji: Ośrodka Pomocy Społecznej w Kampinosie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kampinosie, służby zdrowia, Policji, oświaty, organizacji pozarządowej, Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Kampinosie. Obowiązki przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kampinosie, pełni Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kampinosie.

Zespół Interdyscyplinarny w gminie Kampinos liczy 8 osób.

W 2017 r. odbyło się 8 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 13 spotkań grup roboczych (powołanych przez Zespół do pracy z indywidualnym przypadkiem).

W 2017 r. wpłynęły 4 „Niebieskie Karty” sporządzone przez policję i pracowników socjalnych. Łącznie w ciągu całego roku pracowano z 4 rodzinami, u których występował problem przemocy w rodzinie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych.

Przed przystąpieniem do wykonywania czynności każdy członek zespołu i grupy roboczej składa oświadczenie, dotyczące zachowania poufności wszelkich informacji i danych uzyskanych przy pracy z rodziną.

Dokonując za 2017 r. Ewaluacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy, na terenie Gminy Kampinos na lata 2016-2019 oceniamy że, intensywne działania Zespołu podejmowane na rzecz przeciwdziałania przemocy są coraz bardziej skuteczne. Na przestrzeni ostatnich trzech lat widać jak systematycznie zmniejsza się liczba „Niebieskich Kart” i tak: 2014 r. liczba kart – 8 nowych i 3 kontynuacja, w 2015 r. liczba kart – 8 i 1 kontynuacja, w 2016 r. liczba kart – 5 i 2 kontynuacja, w 2017 r. liczba kart 4.

VI. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

W ramach świadczenia poradnictwa dla mieszkańców Gminy Kampinos w 2017 r. działał przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Kampinosie, Punkt Informacyjno - Konsultacyjny (PIK).

Do zadań PIK należy:

- motywowanie do podjęcia leczenia oraz kierowanie do specjalistycznych placówek;
- wstępna diagnoza i ocena sytuacji rodzinnej;
- udzielanie wsparcia psychologicznego, prawnego, rodzinnego i terapeutycznego;
- prowadzenie dokumentacji udzielonych porad i konsultacji.

W ramach poradnictwa usługi świadczyli:

- psycholog - 130 godzin (156 konsultacji);
- doradca rodzinny - 204 godzin (282 konsultacji);
- terapeuta ds. uzależnień - 142 godziny (225 konsultacji).

PIK prowadzi działalność w szczególności dla osób:

- uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin;
- doznających przemocy;
- będących w sytuacji trudnej lub w kryzysie.

W ramach świadczonej pomocy doradcy rodzinnego działa grupa wsparcia. Odbyły się dwa cykle warsztatów z zakresu umiejętności wychowawczych dla rodziców, które podejmowały tematykę z zakresu:

- umiejętności rodzicielskich;
- poprawy relacji na płaszczyźnie rodzic-dziecko, dziecko-rodzic;
- podniesienia samooceny rodzicielskiej;
- radzenia sobie z problemami rodzinnymi;
- pogłębiania wiedzy z zakresu wychowania dzieci;
- poprawy komunikacji;
- umiejętności słuchania własnego dziecka;
- uświadamiania sobie „ja - jako rodzic”
- umiejętności pracy w grupie

W odniesieniu do lat poprzednich obserwuje się wzrost i zwiększone zapotrzebowanie na usługi konsultacyjno – informacyjne. Dużym atutem PIK jest możliwość bezpłatnego korzystania z tej formy pomocy dla osób potrzebujących, kierowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

VII. Praca socjalna

Jednym z bardzo istotnych zadań realizowanych w OPS a wynikających z Art.45 ust.1-4 Ustawy o pomocy społecznej jest świadczenie usług w formie pracy socjalnej, rozumianej jako działalność zawodową skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna polega na bezpośredniej współpracy z człowiekiem potrzebującym, umożliwia przewyciężanie trudności, poprzez działania wspierające i kierunkujące. W 2017 roku pracą socjalną objęto 111 rodzin, które otrzymały łącznie 763 świadczenia. Praca socjalna ukierunkowana była, w szczególności na przywrócenie utraconej bądź ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania. Poprzez pracę socjalną wskazywano osobom i rodzinom możliwości kierowania własnym postępowaniem, w sposób dający gwarancję zdobycia niezależności w zabezpieczeniu godnych warunków życia.

Wśród technik wykorzystywanych w pracy socjalnej na pierwszy plan wysuwa się wywiad środowiskowy przeprowadzany, w miejscu zamieszkania za pomocą którego, dokonywano analizy sytuacji życiowej osoby i członków rodzin oraz diagnozy przyczyn trudności, a także

zasobów i możliwości poszczególnych członków rodziny. W oparciu o pozyskane informacje pracownicy socjalni wspólnie z klientem opracowywali plan pracy. Realizacja planu, często wzmacniana jest wsparciem finansowym, które ma na celu doprowadzenie do usamodzielnienia się osoby lub rodziny.

Do ustalania planów i ich realizacji wykorzystywano narzędzie jakim jest kontrakt socjalny - w minionym roku zwarto 11 kontraktów socjalnych.

VIII . Świadczenia Rodzinne, Fundusz Alimentacyjny, Świadczenie rodzicielskie

System świadczeń rodzinnych działający od maja 2004 r., jest kolejnym zadaniem zleconym Ośrodkom Pomocy Społecznej do realizacji. Został poszerzony o nowe świadczenie od stycznia 2016 r. tj. świadczenie rodzicielskie. Celem systemu pomocy rodzinie wprowadzonego przez ustawę o świadczeniach rodzinnych jest stworzenie spójnego wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej i wychowującej dzieci. Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i świadczenia rodzicielskiego są zadaniami zleconymi, a środki na te zadania pochodzą z budżetu państwa. Głównym świadczeniem jest zasiłek rodzinny wraz z dodatkami. Ponadto przyznajemy i wypłacamy świadczenie pielęgnacyjne, niezależny od dochodu zasiłek pielęgnacyjny i zasiłek rodzicielski.

W związku z powyższymi zadaniami, wydano 243 decyzje na ogólną kwotę **1 006 746,43 zł.**

Zasiłki rodzinne otrzymywało 201 rodzin, którym wypłacono 2624 świadczeń, w tym 1234 świadczenia to dodatki do zasiłków rodzinnych wypłacane z tytułu:

- urodzenia dziecka - 15 świadczeń;
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - 101 świadczeń;
- samotnego wychowywania dziecka - 114 świadczenia;
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - 99 świadczenia;
- rozpoczęcia roku szkolnego - 169 świadczeń;
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - 305 świadczeń;
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 431 świadczeń;

Zasiłki pielęgnacyjne - 628 świadczeń;

Świadczenia pielęgnacyjne -202 świadczeń;

Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka - 43 świadczeń;

Zasiłek dla opiekuna - 12 świadczeń;

Świadczenie rodzicielskie - 108 świadczeń .

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie jest świadczeniem stosunkowo nowym, wypłacanym od 1 stycznia 2016 r. i przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie są uprawnione do zasiłku

macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego, czyli: bezrobotni, studenci, osoby pracujące na umowę cywilnoprawną – t.j.:

- matce albo ojcu dziecka;
- opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 r. życia;
- rodzinie zastępczej, z wyjątkiem zawodowej rodziny zastępczej;
- osobie, która przysposobiła dziecko.

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1000 zł miesięcznie przez 1 rok i nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018r. poz. 554 z późn. zm.)

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł miesięcznie.

Do świadczenia alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica, na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez Sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ustawy oznacza egzekucję, której w okresie ostatnich 2 miesięcy nie wyegzekwowano w pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

- świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono w ilości 316 świadczeń, w kwocie ogólnej 131 100,00 zł.

Ośrodek prowadzi również działania wobec dłużników alimentacyjnych. W 2017 r. prowadzono 33 postępowania, w wyniku których odzyskano 43 439,22 zł., co stanowi 33,13 % wypłaconej kwoty.

Podjęmowane były następujące działania:

- przeprowadzono 5 wywiadów alimentacyjnych i 5 oświadczeń majątkowych;
- przekazano ogółem 20 informacji do komorników;
- zobowiązano dłużników alimentacyjnych do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy;
- przekazano łącznie 43 zawiadomienia z informacją :
  - o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
  - o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego;

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego polega na przeprowadzeniu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, co stanowi skomplikowaną procedurę polegającą

na prowadzeniu korespondencji z innymi instytucjami, organami właściwymi dłużnika, organami właściwymi wierzyciela, komornikami, zgłaszanie dłużników do Krajowego Rejestru Długów, przekazanie dłużnikowi informacji o przyznanych świadczeniach, wezwanie dłużnika na wywiad, pismo do Powiatowego Urzędu Pracy o aktywizację dłużnika, prowadzenie postępowania uznającego dłużnika za uchylającego od obowiązku alimentacyjnego, przekazywanie komornikowi wszelkich informacji o dłużniku, występowanie do Sądu o kuratora dla dłużników przebywających poza granicami kraju, wygaszanie w przypadku zgonu dłużnika, rozliczanie wpłat dłużników.

Świadczenie wychowawcze „500+”

W 2017 r. realizowany był Program „Rodzina 500+”, który gwarantuje regularne wsparcie dla rodziców wychowujących dzieci. Wsparcie na drugie i kolejne dzieci jest przyznawane bez względu na wysokość dochodów rodziny.

Rodziny o niskich dochodach otrzymują wsparcie, także na pierwsze dziecko, jeśli spełniają kryterium dochodowe t. j. dochód do 800 zł. na osobę w rodzinie lub do 1200 zł. na osobę w przypadku wychowania dziecka niepełnosprawnego.

Świadczenie wychowawcze „500+” ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze „500+” otrzymywało 319 rodzin – (łącznie 467 dzieci, w tym 171 dzieci pierwszych), którym wydano 360 decyzji i wypłacono 5 324 świadczenia w kwocie 2 649 938 zł.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (500+) przyjmowane są przez cały rok.

Wnioski na pierwsze dziecko powodują rozpoczęcie procedury ustalania dochodu na podstawie zebranej dokumentacji.

Na bieżąco są prowadzone postępowania w celu weryfikacji przyznawanych świadczeń 500+, gdy np.: rodzic podejmie lub straci pracę, dziecko kończy 18 lat, czy urodzi się kolejne dziecko.

IX. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy stanowi świadczenie pieniężne, które wspiera rodzinę poprzez dofinansowanie opłat za zajmowany lokal.

W 2017 r. pomoc finansową w formie dodatku mieszkaniowego otrzymywała 1 rodzina, której wypłacono kwotę 1 835,00 zł.

X. Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadanie Karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty życia codziennego.

Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci.

Rodzice z karty mogą korzystać dożywotnio. Dzieci do ukończenia 18 r. życia lub do ukończenia nauki w szkole lub szkole wyższej, najdłużej do ukończenia 25 r. życia.

W 2017 r. wydano 35 Kart Dużej Rodziny, w tym 3 duplikaty. Dotychczas wydaliśmy łącznie 319 karty.

XI. Dodatkowe zadania realizowane przez OPS

„Dzień Seniora” – integracja społeczna

„Dzień Seniora” – to impreza organizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej nieprzerwanie od lat 80 – tych, dla osób w wieku 60+. Corocznie integrujemy grono od 100 do 120 seniorów z terenu całej Gminy Kampinos. „Dzień Seniora” realizowany jest przy współpracy z Zespołem Szkolno – Przedszkolnym z Oddziałami Integracyjnymi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Urzędem Gminy. Impreza ta na stałe wpisała się w kalendarz tradycji Gminy. W roku 2017 impreza odbyła się we „Dworze pod Kasztanowcami”, gościło na niej ok. 140 osób.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W roku 2017 OPS w Kampinosie współpracował z organizacjami pozarządowymi z zakresu realizacji zadań pomocy społecznej tj. Stowarzyszenie „Razem”. Aktywnie włączał się w „Akcję Zima 2017”, „Akcja Lato 2017”, czy „Muzyczny Piknik Rodzinny”. Całokształt pracy ma na celu utrzymanie infrastruktury pomocy społecznej w Gminie Kampinos oraz zwiększenie oferty pomocowej kierowanej do różnych grup społecznych, szczególnie młodzieży i dzieci , w tym niepełnosprawnych.

W ramach współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, Ośrodek uczestniczył w realizacji „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)” - pomoc w postaci żywności otrzymało 210 osób, którym wydano żywność o ogólnej wadze 13 603, 80 kg., o wartości 67 497,80 zł.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono szkolenie dla klientów korzystających z programu „Warsztaty Żywieniowe”- skorzystało ok 30 osób.

Zbiórka odzieży używanej

Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach różnych inicjatyw prowadzi, także całoroczną zbiórkę odzieży używanej, obuwia, mebli, sprzętu gospodarstwa domowego oraz pościeli i bielizny pościelowej. Wszystkie rzeczy pochodzące ze zbiórki są wydawane przez pracowników socjalnych osobom i rodzinom tego potrzebującym, szczególnie w sytuacjach zdarzeń losowych, występującej choroby lub niepełnosprawności

POTRZEBY I PLANY OPS NA 2018 ROK

Analiza realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kampinosie zadań przedstawionych w sprawozdaniu za 2017 rok pozwala określić najpilniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Wymienić tu należy: utrzymanie i rozszerzenie katalogu usług działalności PIK szczególnie o poradnictwo prawne dla klientów pomocy społecznej, uzupełnienie braków kadrowych poprzez zwiększenie zatrudnienia pracownika socjalnego celem spełnienia wymogów określonych w ustawie o pomocy społecznej, wprowadzenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych do stałego i systematycznego wsparcia osób potrzebujących z terenu gminy, zapewnienie osobom w wieku emerytalnym i o zmniejszonej sprawności psychofizycznej warunków do aktywnego udziału w różnych formach współżycia w środowisku.

Podsumowanie

W 2017 roku wprowadzono szereg zmian i nowelizacji ustaw które powodują, że pracownicy systematycznie muszą podnosić swoje kwalifikacje, aby świadczyć profesjonalną pomoc. Działania pracowników pomocy społecznej, to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, lecz szereg działań aktywizacyjno - wspierających, przy wykorzystaniu dostępnych form oraz instrumentów wsparcia. Ten całokształt działań ma na celu poprawę życia osoby, rodziny i całej społeczności lokalnej.

Sporządziła:

Beata Rutkowska
Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej